

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztősegi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 192. szám.

Szombat, augusztus 23.

LAUKA GUSZTÁV.

Nagybecskerek, augusztus 23.

Meghalt hát ő is. Ez a ledönthetetlennek látszó tölgyfa, mely tréfálva dacolt az idővel és 84 esztendejével régen rácáfolt a próféta szavaira. Mosolyogva hagyta el ezt a nyomorult sárteket, mely fölött annyiszor suhogtatta szatirájának ostorát s hívő kedélyének megrendíthetetlen bizalmával bucsuzott el azoktól, kik puritán ágát körül állották.

E percben, fájdalom éppen, csak annyi az időnk, hogy irodalmunk e nagy alakjának haláláról röviden hírt adhatunk, de lesz még alkalmunk e helyen is elmondanunk, hogy ki volt Lauka Gusztáv az irodalomnak, mi torontálmegeieiek pedig fájdalmasan nélkülözni fogjuk az ő szípkázó szellemét, az ő kifogyhatatlan humorát.

Lauka Gusztáv halálának híre fájdalommal visszhangot fog kelteni mindenütt az országban, hol magyar emberek lakkak s az egész országból fekete árdatként fog e napokban tömpölyögni az embertömeg az ő egyszerűn is egyszerűbb lakása felé, melyben véget ért az ő nem mindig legszerencésőbb életküzdelme.

Nyugodj békében jó öreg Gusztá bátyánk, álmaidat mindenha örízni fogja a magyar ember halás kegyelele.

A 84 éves író életének influenzából eredő tüdőgyulladás vetett véget. Már a télen több héten át kénytelen volt a szobát örízni, az influenza őt sem kímélte meg, de mégis föllábadt s bár meglátszott rajta a betegség nyoma, senki, ő legkevésbé gondolta, hogy a nyári meleg napok fog-

nak neki megártani. Julius végén azonban ismét ágyba kellett feküdnie s most, ma déli 1 órakor kiadta lelkét. Szemét Beller István m. alügyész fogta le, ki rögtön értesítette a költő itt lakó unokaöccsét dr. Lauka József kir. alügyészt. Feleségét, bár már majdnem egész délelőtt agóniában szenvedett, halála előtt felőrával még fölismerte. A halotti szentséget még tegnap fölvette, noha a halál közeledte tegnap még nem látszott oly fenyegetőnek.

A halál híre a megyeházán kitűzték a gyászlobogót. Haláláról a belügyi és kultuszminiszteriumot, valamint a Petőfi-társaságot s a fővárosi irodalmi és írói köröket értesítették. A távollevő dr. Dellimánics alispánt szintén táviratilag értesítették Lauka haláláról.

A most elhunyt költő egyike volt a legtermékenyebb íróknak s az irodalmi műfaj minden ágát művelte. 1839-ben kezdte írói működését. Neve örökkön élni fog a magyar irodalom történetében. A magyar irodalom renaissance korában és halhatatlanjaival együtt dolgozott a magyar irodalom föllendülésén. S az elnyomatás korszakában is híven szolgálta a magyar irodalmat egy műveivel, mint sajtóreferensi működésében, mikor íróitársával szemben sok elnézést gyakorolt. Nagyon sok önálló művet adott ki, utóbbi időben azonban már csak napi és heti lapok részére dolgozott. Husz év óta mint megyei levéltáros itt él Nagybecskereken s tíz éven keresztül szerkesztette a „Torontál“-t. Legutolsó költeménye Vadnay Károly halálára jelent meg e hó elején a Torontál hasábján.

A haldokló költő ma reggel azt az óhaját nyilvánította, hogy dr. Gyertyánffy Jenő főszolgabíró szeretné látni. Hozzátartozói meg is telefonozták ezt az óhaját Gyertyánffynak, de mire megjön, már csak a holt Gusztá bácsit fogja viszontlátni.

A délmagyarországi tanítók gyűlése.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Verse, augusztus 23.

II. nap.

A „Délmagyarországi tanítóegylet“ ma a tagok és tanügybarátok élénk részvétele mellett folytatta és fejezte be XXXVI. nagy- és közgyűlését.

A nagygyűlésen ma a népiskolainyelvtanról Lukász Ferenc temesvári közs. tanító értekezett, aki előadásában kifejti, hogy a nyelvtan a népiskolában kizárólag a helyes beszéd és írás céljait szolgálja és azért a sok felesleges lim-lom, melynek feldolgozása csak nehézségeket okoz tanítónak és tanulóknak, kiküszöbölendő. Különösen kikel a „rendszeres nyelvtan“ tudományos módon való tanítása ellen és végül a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Mondja ki a „Délmagyarországi Tanító-Egylet“: 1. hogy az elemi népiskola 3 alsó osztályának tantárgyai sorából a nyelvtan törölendő; 2. a IV., V. és VI. osztályban pedig a helyesírásról szükséges nyelvtani tananyag az olvasókönyv és írás alapján és csak ezekkel kapcsolatban tanítassék; 3. írjon fel az egylet a magas közoktatásügyi kormányhoz, kérvén őt, hogy a most revízió alatt álló népiskolai tanterv ily értelemben módosíttassék.

Ezzel a nagygyűlés véget ért és megkezdte az egyesület közgyűlését.

A közgyűlésen Molnár József elnök megnyitja után felolvasták az elnökség évi jelentését, melyből a következőket emeljük ki:

A jelentés a sajnálkozás meleg hangján emlékszik meg Schenk Jakab, az egylet érdemes elnökének súlyos betegségéről, majd pedig visszapillantást vet az egylet múlt évi eseményeire, melyről a jelentés így szól:

Egyesületünk XXXV. közgyűlése a tanítói érdekek szolgálata tekintetében örökké emlékeztetés, nagyfontosságú eseményt jegyeztetett be egyletünk évkönyvébe, midőn VII. számú határozatával a tanítók legforróbb óhaját megvalósítva, a Délmagyarországi Tanítóegylet tanítói tápintezetének 1901. évi szeptember 1-jével való megnyitását kimondotta.

Egyletünk tanítói tápintézete fenti határozat értelmében 1901. évi szeptember 1-jével Temesvárott 40 tanító- és jegyző-gyermek felvételével megnyitott és ugyanaz év szeptember hó 27-én

A „TORONTÁL“ tárcája.

Tüzpróba.

— Margit, mit csinált?

— Semmi különösét. Édes barátom. Mindössze ennyi az egész. Kovács bevallotta, hogy örültem szeret és megkérte a kezemet. Én öt pernyi gondolkodási idő után bevallottam, hogy nem szeretem ugyan, de azért feleségül megyek hozzá.

— Hát én velem mi lesz? — kérdezte a férfi csüggedt hangon.

— Magával, barátom? . . . Minden attól függ, hogyan fogja föl a dolgot. Ha szentimentális, akkor fest csodaszép képeket, tele bus lemondással, vigasztalással, mély szomorúsággal, ha pedig a vérmes természete kerekedik fölül, akkor iszik förtelmes nagyokat és buzatja a legduhajabb nótákat, amikkel valaha kótyagos-fejű poéták boldogították az emberiség lumpoló részét.

Igazán, nincs egy komoly szava hozzám? — kérdezte a festő.

— De van . . . Ön, édes barátom, nagyon jól tudja, hogy egy magára hagyott leánynak ellensége az egész világ: de legnagyobb ellenségei a jó barátai. A jó Isten örözt meg tőlük eddig is. Hanem most már meguntam ezt az egyenetlen küzdelmet. Őszinte leszek: Nekem férfi kell, aki társadalmi állást ad, nem valami szerelmes trubadur, akivel kettesben énekelhetnék majd boldogságról, édes pásztorokról valami padláslyukban, ahova sokkal több nyomorúság fér be, mint napugár.

— És a szíve mit szól ehhez a lelketlen játékhöz?

— A szívem? Mivel komoly dologról van szó, a szívemet meg sem kérdeztem. És higgye el nekem, ha minden ember így cselekednék, sokkal kevesebb ostobaságot követnének el ezen a sárteken. Egyébként akar még valamit mondani?

— Azt hiszem, ezek után fölösleges lenne.

— Én is azt hiszem — mondta a leány.

Isten áldja Andor!

— Isten vele Margit!

Ez a tanulságos párbeszéd folyt le Fejér Margit, meg Andor Balázs, egy ágrólszakadt sze-

gény, de, ahogy barátai rebesgették, szép tehetségu fiatal festő között.

Félig meddig gyerek volt még mind a kettő. Csakhogy a leányt, aki szülei halála után a rokonai házában nőtt föl, az a magára hagyott élet, a maga rideg szeretetlenségével megtanította hidegen, józanul számítani, a festő meg minden nyomorúsága mellett megmaradt javíthatatlan gyereknek. Szerette adni a keserű lelkü cinikust, szentül hitte, hogy az valami fölségesen illik neki, igazában pedig, a maga kicsit könnyelmű, de meleg bohém szívével olyan megrögzött álmodozó volt, aki még a vasúti menetrendben is szívet, meg handulót keresett.

Ahogy megösmérkedtek, valami pajtáskodó szerelem féle tanadt közöttük. A jövőről nem beszéltek sohasem. Rahagyták a jó szerencsére, hogy intezze sorsukat, ahogyan jobbnak látja. A férfi olyan csöndes fatálizmussal várta a dolgok fordulását, mint egy emberséges muzulmán. Szinte el sem hitte, hogy jöhet valamikor idő, mikor majd a leány nem lesz az övé. Fejér Margit meg önmagával sem volt egészen tisztában. Mikor a gazdag Kovács Dávid megkérte a kezét, nem nagy lelkiismeret furdalásába került, hogy neki is adja.

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok 569-73.18

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

ünnepelesen felavattatt. (Lásd „Délvidéki Tanügy” 1901. évi 15. számát.)

A XXXV. nagy- és közgyűlésből kifolyólag a következő ügyek nyertek az egyleti elnökség részéről elintéztést:

1. A XXXV. nagy- és közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet a „Délvidéki Tanügy” 1901. évi szeptember hó 5-iki számában közzétételre kiadtuk és egy-egy példányban a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz, Temes- és Torontál vármegyék kir. tanfelügyelőségeihez fölterjesztettük, ugyancsak az egyleti tagoknak és társ-egyesületeknek megküldtük.

2. Az állami tanítók részéről a dettai nagy- és közgyűlés alkalmából benyújtott utiszámlákat Temes- és Torontál vármegyék kir. tanfelügyelőségei útján helyben hagyás, illetve kiutalványozás céljából illetékes helyre felterjesztettük. Ezen felterjesztésünk csak részben nyert kedvező elintéztést, amennyiben a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő Nagyméltósága csakis Temes vármegye állami tanítói részére engedélyezte az utiszámlákban megállapított költségek kiutalványoztatását. Torontál vármegye állami tanítóinak uti költségeit pedig, mint eddig, fedezet hiányában ki nem utalványoztatta. Torontál vármegye állami tanítóinak e sérelmes ügyét az 1902. évi augusztus hó 21-én tartandó választmányi ülés tárgyszorozatába felvesszük.

3. A XXXV. nagy- és közgyűlés összes határozatai az egyleti elnökség részéről az 1901. év végéig elintéztést nyertek, miről 1901. évi december hó 27-én tartott választmányi ülésben az elnöki jelentéssel beszámoltunk. (Lásd választmányi ülés jegyzőkönyvét a Délvidéki Tanügy 1902. évi január 20. számában.)

Egyletünk választmányát illetőleg van szerecsenként jelenteni, hogy 1901. évi december hó 27-re Temesvárra egybehívtük egyletünk választmányát rendes ülésre. Ezen választmányi ülésen, melyen a választmányi tagok ugyszólván teljes számban részt vettek, tárgyalattak: az elnöki, pénztárnoki, a „Délvidéki Tanügy” kiadóhivatali, a fiókegyletek, a konviktsi bizottság, a konviktsi helyi felügyelő-bizottság ténykedéséről szóló jelentések, továbbá a konviktsi felügyelő-bizottság pénztári és gondnoki jelentése, a Segélyalap bizottságának ténykedéséről szóló jelentés, a fiókegyletek előterjesztései, a XXXV. nagy- és közgyűlést rendező dettai helyi bizottság zárszámadásainak előterjesztése, az egyleti elnökséghez beérkezett ügydarabok, valamint elnökségi és egyéb indítványok. Mindezekre vonatkozó választmányi határozatok, melyek a választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv útján a „Délvidéki Tanügy” 1902. évi január hó 20. számában közzétételre, az elnökség által pontosan végrehajtottak, kivéve azon határozatot, mely szerint a szűkebb körű alapszabály-módosító bizottság által benyújtandó alapszabálytervezet tárgyában pünkösdre rendkívüli választmányi ülés lett volna összehívandó. Ezen rendkívüli választmányi ülés egybehívása azon körülménnyel fogva maradt el, mivel a szűkebb körű alapszabály-módosító bizottság által készített módosított alapszabálytervezet az erre vonatkozó fennálló határozat értelmében a Délvidéki Tanügyben közzé nem tételtett és az egyleti elnökséghez be nem terjesztett.

A fiókegyletek és azok működését illetőleg

jelentjük, hogy azok a folyó egyleti évben a bányai fiókegylet megalakítása folytán szám szerint egygyel szaporodtak. Egyletünknek ez idő szerint tehát 13 fiókegylete összesen 2 disz-, 24 tiszteletbeli- és 1000-nél több rendes taggal. A fiókegyletek az alapszabályokban előírt őszi- és tavaszi üléseiket kellő időben megtartották, azok lefolyásáról mindannyiszor részletes tudósítást adtak a Délvidéki Tanügyben és a gyűlési jegyzőkönyvekben az elnökséghez rendes időben betérjesztették. Ezen jegyzőkönyvek nyomán jelentjük, hogy fiókegyleteink a lefolyt évben szép és nemes munkát végeztek. Mindenütt korszerű paedagógiai és egyéb közérdekű előadások és gyakorlati mintatanítások tartottak. Az egyleti béreltet, valamint a tanítói érdeket szolgáló ügyek iránt meleg érdeklődés mutatkozott. A tavaszi ülések az országos tanítói nyugdíjtörvény revíziója és a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő Nagyméltóságának a tanítóegyletek reorganizálását célzó 86241/1901. számú körrendelete tekintetéből a szokott időnél korábban tartattak meg. Ezen üléseken az országos tanítói nyugdíjtörvény revízióját illetőleg elfogadtattak a Temes- és Torontál vármegyék országgyűlési képviselőihez intézett és az egyleti elnökség által a Délvidéki Tanügy f. é. március 5-iki számában közzétett emlékirat; a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő Nagyméltóságának a tanítóegyletek reorganizálását célzó 86.241/1901. számú Körrendeletének a tanítógyűlések számát megszorító intézkedését illetőleg egy fiókegylet kivételével valamennyi fiókegylet a Délmagyarországi Tanítóegylet által követett szokás mellett foglalt állást. Az egyletek anyagi viszonyainak rendezése bár szép haladást tanúsít, a főpénztárral szembeni kötelezettségek lerovása tekintetében még mindig nem teljesen kielégítő. A hátralékos tagsági díjak többszöri fölszólításaink dacára csak gyéren törleszettek.

Az elnökségi ügykezelést illetőleg jelenti, hogy az a beérkező- és kiadandó ügydarabok nagy számánál fogva évről-évre nagyobb mérvet ölt. Az elnökségi teendők a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő Nagyméltóságának f. évi március hó 3-án 13325. szám alatt kelt rendelete folytán tetemesen szaporodnak. Ezen magas rendelet köteleességévé teszi az egyleti elnökségnek az állami tanítók által tanítógyűlések látogatása alkalmából fölmerült költségekről benyújtott utiszámlákat megállapítás céljából a kir. tanfelügyelőséghez fölterjesztetni, a megállapított napidíjak és utiköltségek kifizetése céljából bélyegeit nyugtákat bekíválni, ezeket a miniszter által kiutalt összegekből kifizetni és mindezekből az év végével a miniszteri számvetéssel szemben elszámolni. Elnökségi irodánk ügydarabai az idén is a 400-at meghaladják.

Konviktusunk ügyét érintve, örvendtes eseményként iktatjuk ide dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő Nagyméltóságának ama nagylelkű intézkedését, melylyel konviktusunk javára évi 2000 kor. államsegélyt Molnár József, konviktsi elnök kezéhez kiutalványozni méltóztatott. Nem kevésbé örvendtes eseményként regisztrálhatjuk a Torontál vármegyei jegyzők egyesületének ama indítványát, mely szerint a jegyzők gyermekeinek a tanító konviktusban való neveltetése érdekében a konviktus fenntartási költségeiben participálni ajánlkoznak. E két nagyfontosságú esemény jogosan kelti fel

bennünk a szép reményt, hogy a Délmagyarországi Tanítóegylet konviktsusa mihamarább saját palotájában lesz elhelyezhető.

A konviktus javára egyéb jövedelmek is kínálkoznak az ipari vállalatok és egyesek által tett ajánlatokból. Az első temesvári gyufagyárral kötött szerződésünk alapján az I. és II. évnegyed utáni számlából összesen 348.13 korona folyt be. Nem mulaszthatjuk el e helyt hangsúlyozni, hogy a „Tanítók Gyűjtő”-ja terjesztésében a kartárs urak lelkesültebb támogatása mellett szebb eredményeket is érhetünk volna el.

Vége felemlítjük, hogy egyletünk elnöksége köteleességének teljesítését nem pusztán a szoros hivatali teendők végzésével, hanem minder egyéb, az egylet érdekét és tekintélyét előmozdító eszközök és alkalom felhasználásával, illetve figyelembe vételével eszközölte. Ápoltuk a kartársi szeretetet, fejlesztettük a testületi szellemet és gyakoroltuk az öröm és pietás érzelmeit.

Az igazi fájdalom érzelmeivel jelentjük, hogy egyletünk egyik alapító tagja és első elnöke, dr. Schwicker János Henrik országgyűlési képviselő, a Délm. T. E. tiszteletbeli tagja f. é. július hó 7-én jobblétre szenderült. E tudós tanfő, ki vas szorgalmával önerejéből a néptanító szerény állásából a honatyja magas és fényes állásáig felküzdötte magát, tisztán csak egyletünk körül szerzett érdemeivel kiérdemli azt, hogy emlékét áldva, nevét ide iktassuk. Eljen közöttünk emléke!

Ezen zárjelentésünket befejezve, a kötelesegteljesítésből eredő megnyugvás érzelmeivel terjesztjük azt a D. T. E. XXXVI. nagy- és közgyűlése elé azon kérelemmel, hogy azt tudomásul venni és nekünk a felmentvényt megadni szíveskedjék.

A közgyűlés örvendtes tudomásul veszi az elnökség jelentését.

Ezután Ertl József pénztáros terjeszti elő jelentését az egylet vagyoni állapotáról. E szerint a múlt évben a bevétel volt 5555 kor. 73 fillér, a kiadások pedig 4716 kor. 76 fillért tettek ki. Pénzkészlet tehát 838 kor. 97 fillér.

A közgyűlés ezután döntött a zászlónyá, Bayer Karolina alapítványa f. évi kamatainak hovatfordítása tárgyában.

A konviktsi bizottság jelentéséből kitűnik, hogy az egyleti konviktus

bevétele 12764 kor. 51 fill.,

kiadása 12329 kor. 70 fill.,

készpénz maradvány 434 kor. 81 fill. volt.

Több belügy elintéztése után az elnök elismeréssel emlékszik meg mindazokról, kik a gyűlés sikerét előmozdították és pedig első sorban Versec város közönségéről, mely igazi magyaros vendégszeretete által a tagoknak az itten való tartózkodást kellemessé tette, továbbá a helyi bizottságról, mely a rendezés körül fejtett ki buzgó tevékenységet és ezután lelkes szavakkal rekeszti be a közgyűlést.

Délután az egylet tagjai megtekintették a kápolnahegyi Adler-féle Endre szőlőtelepet.

Holnap reggel a tanító-egylet számos tagja

Igaz, eszébe jutott a piktor és egy kicsit megremegett arra a gondolatra, hogy ime: elmúlik minden. Azoknak a kedélyes barangolásoknak, félig tréfás, félig komoly zsörtölődéseknek mind-örökre vége.

Az utjaik elváltak. Ő megy a verőfényes dél felé, a férfi meg, ez az aranyszívű gyermek megy a szenvedés útján és nem találkoznak többet sohasem. Hanem ez a kicsike felhő hamar eloszlott. És később már nem érezt egyebet, csak olyan csöndes szomorúságot, mint mikor egy szép asszony ügyetlenül lever az asztalkájáról valami megszokott, esinos kis apróságot, aztán eltűnődve nézi az összetört darabjait . . .

Mikor Andor Balázs hazajött, csak ennyit mondott igen komoly hangon: no, ha ebbe bele nem pusztulok, akkor elélek száz esztendőig. De nem pusztult bele. Leült és festegetett valami borus hangulatú képet. A kép — egy őszi tájkép — esinos volt, de tele bánatos melankoliával; valami nehéz, lilaszínű köd árnyékolta be az egészet.

Mikor megtörtént az esküvő, az a köd lassan oda üledett a fiatal asszony lelkére is. Nagyon hiányzott neki valami. — az a kis apró esecsebecse, amit ügyetlenül lesöpört az asztalkájáról.

Az Erzsébet-parkban valami nyári mulatságot rendeztek. Fejér Margit — négy hónap óta hitese felesége Kovács Dávidnak — fölkel a helyéről, aztán szórakozottan elindult a tarka lámpionokkal világított kavicsos úton.

A langyos május estélyi levegő ott hullámzott körülötte, a fejében meg zürzavaros gondolatok kergetőztek a fiatal, meleg szívű festőről, meg egy száraz, szatócs gondolkodású öreg úrról — aki véletlenül az ő hitestársa.

A fiatal asszonykát egyszerre ismerős hang riasztja meg:

— Jó estét, Margit!

Kovácsné meglepetve nézett rá. Az esküvő óta még nem látta Andort. És ez az ember éppen a legrosszabbkor vetődik útjába — amikor róla gondolkodott.

— Mi hozta magát ide? — kérdezte zavartan.

— Én Istenem, az ember nem rándulhat át egy másik plánetára, csupán azért, mert egy szép asszonynak útjában van! — felelte Andor Balázs.

— De, hát miért jött éppen ide?

— Furesa kérdés, mikor itt van a városnak minden épkezláb embere!

— És nekem találkoznom kellett magával!

— Kellett — erősítette Andor. — Lásna, ez a sorsnak az intése. Napok óta keresem már az alkalmat lázas türelmetlenséggel, hogy beszélhessek önnel. Valami mondani valóm lenne, ami ugyanomja a lelkemet.

— Hát mondja el hamar, mindjárt megkönyebbül!

— Mondanám én, csak tudnám, hogy voltaképpen mit akarok?

— Bizonyosan valami kolosszális ostobaságot!

— Meglehet! — Hagyta rá Andor Balázs. Aztán elhallgatott és rábámult az asszonnyra olvadozó, szentimentális tekintettel ahogy a 40-es évek korabeli novellahősök szoktak nézni Frankenburg Életképeiben.

— No, lásna! Nem is áll magának rosszul, mikor ilyen szenvedő arcot vág! — nevetett Fejér Margit — Csak nem kezd el gitározni?

— Azt nem.

— De valamit csak akar?

— Hogyne! Szeretném megcsókolni a vállát.

. . . És amint kimondta, azon a tenyéryni kis helyen, amit a diszkrétén kivágott ruha fedetlenül hagyott, ott piroslott egy picike kis folt, mintha egy parányi rózsaszírom hullott volna az asszony fehér vállára.

Fejér Margit arcát elfutotta a harag pirossága.

— Ez már mégis vakmerőség! — mondta indulatosan.

— Ugy-e, hogy vakmerőség!? — kedélyeskedett a férfi. — Magam is azt hiszem, hogy kedves férjeura aligha merné megkockáztatni az én helyemben!

— Ebben igaza van! Sokkal tisztességesebb ember!

— Képzelem, mennyire megörülne az öreg ur, ha hallaná, hogy beesne neje milyen hizelgő véleménynyel van az ő puritán erkölcsi felől.

— Oh, hagyjuk a komédiát! . . . Én követeltem öntől, hogy megmondja, mi jögon rendezte ezt a jelenetet? Komolyan kételkedik benne, hogy becsületes asszony akarok maradni? hogy megtudnám csálni azt az embert, aki lehet egy üres fejű fajánkö, de nekem mégis csak uram!

— Nem, azt nem hiszem. Aztán ilyen dologhoz én is becsületes ember vagyok.

— De hát ilyen formán mit akar?

— Rá akarom beszélni, hogy jöjjön velem!

— Micsoda? — képedt el az asszony hirtelen csodálkozással.

— Nem tréfálok — folytatta Andor szelíden. — Én már beláttam, hogy maga nélkül lehetetlen élnem; csak az van hátra, hogy maga is belássa. Mert ahogy én az ön jó szívet ösmerem, velem jönne csupa irgalomból is.

(mintegy 300-an kirándulnak az Aldunára és Herkules-fürdőre.

Itt említjük meg, hogy a tegnapi diszlakomán a tanítószáz zajos óvációkban részesítette dr. Paacséri Károly tanfelügyelőt, ki ezuttal először jelent meg a tanítók gyűlésén.

A tegnapi napot sikerült hangverseny fejezte be a verségi Vigadóban. Különösen tetszett Waldherr Irma és Fiegert Frieda úrhölgyek, valamint Nocker János karnagy kitűnő éneke. Mindhármuknak zajos taps és ismételt kihívás jutott osztályrészsül. Igen szépen énekelt a férfi dalegylet is, mely különösen Huber „Fohász“-ával ért el nagy sikert. A magánrészeket Nocker János és Gettmann József énekelték művészi tökéletességgel. A szerb dalárda és női kar kitűnő énekét is zajosan megtapsolták. A zenekedvelők részben önálló számokkal, részben precíz kíséretükkel érdemelték ki a hallgatóság tetszését. A hangversenyt sikerült táncmulatság követte.

A kiállítók kitüntetése.

(Folytatás.)

— augusztus 23.

Bencze Antal és fia butorgyáros diszoklevél versenyképességért, kivitelképességért, fontos javításért, iparművészeti haladásért, jó izlésért és kifogástalan munkáért.

Homa Kálmán ersztergyáros az országos iparegyesület ezüst érme versenyképességért, gondos és pontos tiszta munkáért, haladásért és jó izlésért.

Korényi László asztalos kiállítási éremokmány jó és tiszta munkáért.

Özv. Bontilla Györgyné asztalos kiállítási éremokmány tiszta és gondos munkáért.

Keks Henrik kárpitos kiállítási éremokmány izléses, tiszta és jó kárpitos munkáért.

Wirsching Károly asztalos kiállítási éremokmány tiszta s jó munkáért.

Konrad Nándor asztalos kiállítási éremokmány szorgalomért, tiszta és jó munkáért.

Stein Mihály asztalos az országos iparegyesület bronzérme jó izlés-, tiszta és kifogástalan munkáért és iparművészeti haladásért.

Proksa József mázoló elismerő oklevél jó munkáért, haladásért.

Kusch Mihály asztalos elismerő oklevél törekvésért.

Pillmayer Gyula aranyozó elismerő oklevél törekvésért.

Deutsch Adolf asztalos elismerő oklevél gyakorlatias munkáért.

Eck Jakab bognár és Vogel Márton kovács elismerő oklevél jó munkáért.

Czvejánov Tamás bognár kiállítási éremokmány tiszta, hibátlan és gondos munkáért.

Laux Mátvás nyerges, Fancz I tván és Navare Lajos bognár diszoklevél szép, hibátlan és gondos munkáért, jó izlésért és versenyképességért.

Vukov János és Jefta kádárok kiállítási éremokmány tiszta és jó munkáért.

Götten János kádár kiállítási éremokmány célszerű ujtásért és jó munkáért.

Diszoklevelet kaptak:

Frank Jakab szijgyártó jó munka, jó izlés és versenyképességért.

Stagelschmidt János versenyképesség és kivitelképességért.

Annau és Wingler hengermalma versenyképességért.

Gyárfás és társa szeszgyára versenyképességért.

Dungyerszki Lázár sörgyára versenyképességért.

Hiller József és fiai szeszgyára versenyképességért és kivitelképességért.

Hie Mátvás rézöntő versenyképességért.

Grünbaum Vilmos a torontali szőttek és általán a helyi textilipar terjesztése és fejlesztése körül szerzett érdemekért.

Iparegyesületi ezüstérmet kaptak:

Keller és Kugler harisnya szövőgyára versenyképességért.

Az országos iparegyesület bronzérmet kapták:

Dékány János szabó versenyképességért.

Holländer Károly cukorgyára új iparág meghonosításáért és versenyképességért.

Engel Adám lakatos versenyképességért.

Zsüri-tagok. Versenyen kívül:

Pleitz Fer. Pál cég (Mayer Rezső zsüri-tag).

Torontali szőnyeggyár (Hermann Gusztáv zsüri-tag).

Napholtz téglagyár (Napholtz Ágoston zsüri-tag).

Kiállítási érmet kaptak:

Szabók:

Beyer Mátvás jó munkáért.

Demel Péter jó munkáért.

Herodek Pál jó munkáért.

Kovács Lajos jó munkáért és versenyképességért.

Kovács Ödön jó munka, jó izlés és versenyképességért.

Straky testvérek jó munka, jó izlés és versenyképességért.

Tenyér János jó munka és jó izlésért.

Albrecht Stanisláv jó munkáért.

Ruhafestő:

Pierre János jó munkáért és haladásért.

Papucsosok:

Kónya Ferenc versenyképességért.

Berberszki Miklós jó munkáért.

Jankovits Steva jó munkáért.

Birolyevits István jó munkáért.

Radanov Zsiva jó munkáért.

Borka Mihály jó munkáért.

Magyar szücsök:

Istvaneszkü Pál jó munka, jó izlés és versenyképességért.

Gruncsics Ignát jó munka, jó izlésért.

Szürszabók:

Milanov Milan és társai szürszabó-szövetkezet jó munkáért.

Magyar szabók:

Eckstein Jakab jó munkáért.

Cipészek:

Baitz János jó munkáért.

Bartl Jakab jó munkáért.

Baitz Lőrinc jó munkáért.

Cserenyánszky Antal jó munka, jó izlés és versenyképességért.

Göttele János jó munkáért.

Heuring Alajos jó munkáért.

Kertész Antal jó munkáért és versenyképességért.

Koller Antal versenyképességért és ujtásért.

Kiszinszki Péter jó munka és versenyképességért.

Lukinich Miklós jó munkáért.

Schillesz Lajos jó munkáért.

Steckhardt Ferenc jó munkáért.

Paul Tamás jó munka és jó izlésért.

Werth István jó munkáért.

Wilhelm Ferenc jó munkáért és jó izlésért.

Csizmadiák:

Bogdanov Vásza jó munkáért.

Ekert Fülöp jó munkáért.

Frank Vince jó munkáért.

Janczer Ferenc jó munkáért.

Okolicsán Tamás jó munkáért.

Probst Károly jó munkáért.

Wilhelm Mihály jó munkáért.

Keztyűs:

Ekfeld Mór jó munkáért.

Szizjártó:

Stefány Ede jó munka-, és versenyképességért.

Fésűs:

Krizsánics György jó munkáért.

Köteles:

Csucsner Farkas jó munkáért.

Kosárfonó:

Theisz Károly izléses munkáért.

Téglagyár:

Daun Gyula jó munkáért.

Kőfaragó:

Bassó Angelló új iparág meghonosításáért.

Gépészek:

Wingler Ferenc új iparág meghonosításáért.

Fichtl J. haladásért.

Lang Antal jeles locomobil modellért.

Praschák testvérek jó izlésért.

Ekstein Róbert sütő haladásért.

Ekstein Samu sütő.

Somogyi József ecetgyáros gyakorlatias jó munkáért.

Kortye József kovács haladásért.

Bonyhádi Kálmán késes szép munkáért.

Wálik István bádigos haladásért.

Tolvetth János bádigos haladásért.

Hoff Nándor és társai kőművesek haladásért.

Benkőczy Illás fazekas haladásért.

Haidvogel L. hentes jó izlés, jó munkáért.

Makay Agoston bentes jó izlés, jó munkáért.

Bayerle Ferdinánd hentes jó munkáért.

Elismerő oklevelet kapnak:

Karabócz Erzsébet bocskoros jó munkáért.

Fechtig József kalapos jó munkáért.

Kiszinszki Bogdán magyar-szabó jó munkáért.

Nasztics János magyar-szabó jó munkáért.

Koeth Jakab cipész jó munkáért.

Ruck János szijgyártó jó munkáért.

Steckhardt Ferenc szijgyártó jó munkáért.

Ambrózy Aranka jó izlésért.

Cseh Elekné jó izlésért.

Boleszny Brigitta kötélverő jó munkáért.

Payer Ferenc köteles jó munkáért.

Feigl R. szitakötő jó munkáért.

Hieber és társa szikvizgyár gyakorlatias munkáért.

Konkoly Imre mézeskalácsos gyakorlatias munkáért.

Gittler György jó munkáért.

Schmidt Ferenc bádigos gyakorlatias munkáért.

Fischler József fazekas gyakorlatias munkáért.

Közreműködési oklevelet kapnak:

Szöllőssy Károly művezető (Pleitz Fer. Pál cégnél) szakavatott és gondos vezetésért.

Harbach György művezető (Guttman cég-nél) szakavatott és gondos vezetésért.

Korényi Gyula művezető (Özv. Korényi Gyuláné) szakavatott és gondos vezetésért.

Bontile Péter művezető (Özv. Bontile Györgyné) szakavatott és gondos vezetésért.

Gombárovics István munkavezető (Özv. Paulovits Józsefné) hű és gondos vezetésért.

Gaal József munkavezető (Eckfeld) hű és gondos vezetésért.

Ambrózi Géza munkavezető (Ambrózi József) hű és gondos vezetésért.

Lukics Lyubomir munkavezető (Özv. Lukics Milosné) hű és gondos vezetésért.

Leitermann Kristóf segéd (Seehorsch Hugónál) hosszas, hű szolgálat és gondos munkáért 2 drb. arannyal is jutalmazva.

— Az Isten szerelmére kérem, Andor, vallja be őszintén, jözan fejjel beszél?

— Töredelmesen bevallom, hogy nem egészen. Egy kicsit becsípem a boldogságtól, hogy ezeket ilyen zavartalanul sikerült elmondani. Hanem azért hisz nekem, ugy-e? . . . Nem szeretem a túl érzélgős hangot. Amit ígértek, őszinte, komoly lélekkel fogadom: hogy az én boldogságát megszerzem akár a mennybéli üdvösségem árán is! . . . Margit, jöjjön velem!

Az asszony lecsüggesztett fejjel, bizonytalan hangon felelt:

— De hová? . . . Neki a világ szájának?

— Nem oda. Haza megyünk. Azt mondta egyszer, hogy unja ezt a nagy várost, üres léhaságával és raffinált büneivel. Én elviszem egy csöndes, kicsi faluba, olyan piros fedelű vadszöllővel befuttatott kis fecské-fészekbe, amit annyira megcsodált a Dénes cimborám képén. Nem is hiszem, hogy a fickó nem járt valamikor azon a tájon, hogy nem az én anyám hajlékát lopta el a vászna számára.

— Él az édes anyja? . . . Istenem, maga ezt nekem sohasem mondta.

— Pedig úgy van. Lássá, ha a jó Isten az ő imádságára nem hallgatna, nem is mertem volna remélni, hogy valamikor még megtaláljam a boldogságomat. Oda megyünk ő hozzá. Én majd festegetek, fehér haju, csodálatosan szelid arcu matronákat, hódítóan szép madonnákat, hogy azokba a képekbe szerelmes lesz a fél világ . . . később majd pufók arcu, csokolni való anygalkákat — és a modellét valamennyihez onnét veszem a mi kocsis fészünkönk . . . De hát ne sirjon, édes! . . . Inkább segítsen kitalálni, merre megyünk ki.

— Már nem sirok . . . Ez az egy-két könny meg nagyon jól esett. Azzal a férfi karjaiba öltötte a kezét és megindultak a kijárat felé. Andor tovább beszélt.

— Különben ne higgye, hogy az egész napot pepecseléssel töltöttem. Gazdálkodom. Van egy darabka földem.

— Hiszen akkor maga gazdag ember: földbirtokos . . . és így egészen jó pártit csinálók . . .

— Ohó, várjon csak! Ami a földünket illeti, akár én egészen átengedem a maga számára virágos-kertnek. Hanem erdőnk, az van. Valóságos őserdő — husz hold!

— Husz hold! — ismételte az asszony szent borzalommal — persze, tele titkozatos barlangokkal, kedves, ártatlan nézésű özikékkel . . .

Andor jókedvűen nevetett: — Azok aligha vannak bent. Hanem gubacs, az akad tömérdek.

— Gubacs? . . . hát az miféle csoda állat?

— A gubacs nem állat, hanem igen fontos ipari cikk — magyarázta Andor komolyan. — Hogy mire használják, azzal magam sem vagyok tisztában, de hogy jól fizetik, az bizonyos . . .

A hogy ezt mondta, kiérték a másik kert bejárata elé. Hogy utközben látták-e őket, azzal most édes-keveset törődtek. Andor Balázs oda intett egy ott őgyelgő kocsit és mialatt az asszonyt gyöngéden fölsegítette a lépcsőn. Fejér Margit egy pillanatra ráhajította fejét a férfi vállára és mosolyogva mondta:

— Szeretnék már egy igazi hamisítatlan gubacsot látni . . . Ugy-e, az uton sokat beszél róla? . . . Mert lássa, ez képezi majd a mi boldogságunknak realis alapját . . .

Gyenesi Gyula.

Borsova Péter munkavezető (Özv. Boleszniné) hosszas, hű szolgálatért és gondos vezetésért 2 drb. arannyal is jutalmazva.

Reitter Miklós segéd (Dekány) hosszas, hű szolgálatért és gondos munkáért 2 drb. arannyal is jutalmazva.

Kurz János munkavezető (Keller és Kugler) hosszas, hű szolgálatért és gondos vezetésért 2 drb. arannyal is jutalmazva.

Klaszki Domokos segéd (Kovács Ödön) hosszas, hű szolgálatért és gondos munkáért 2 drb. arannyal is jutalmazva.

Hám András segéd (Dekány) hosszas, hű szolgálatért és gondos munkáért 1 drb. arannyal is jutalmazva.

Birong József segéd (Bartl Jakab) hosszas és hű szolgálatáért és gondos munkáért 1 drb. arannyal is jutalmazva.

A segédek és más közreműködők kitüntetését jövő számunkban közöljük.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 10 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/46-tól 1/28-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 10-24. Helyi iparkiallítás.

Személyi hír. Dr. Paeséri Károly, Torontálvármegye tanfelügyelője, ki tegnap résztvett a verségi tanítógyűlésen, ma reggel visszaérkezett Nagybecskerekre.

Tanácsülés. A városi tanács ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán elnöklésével a városházán ülést tartott, melyen részt vettek: Zachariás József tanácsos, Hausladen Mátyás főszámvevő, dr. Végh Lajos városi ügyész, Jakoby Gábor városi mérnök, Mattanovics György és Rehák Béla jegyzők. Az ülésen kisebb adminisztrációs ügyeket intéztek el.

Apponyi Versecen. Budapestről jelentik, hogy Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke szeptemberben meglátogatja Versecet, a hol egy napot tölt. Versecen már is nagy előkészületeket tesznek a képviselőház elnökének méltó fogadására.

Fáklyásmenet Streitman Antalnak. A kiállító iparosok holnap este Streitman Antal főgimnáziumi tanár, a kiállítás főrendezőjének tiszteletére fáklyásmenetet rendeznek. A fáklyások holnap este 8 órakor az ipartestület helyiségében gyülekeznek s innen Streitman lakásához vonulnak, ahol dr. Várady Imre üdvözlő beszédet mond.

Iparülés. A városi tanács mint iparhatóság ma délelőtt 10 órakor a városházán dr. Perisics Zoltán elnöklésével ülést tartott, melyen megjelentek: Zachariás József tanácsos, dr. Végh Lajos városi ügyész és Mattanovics György városi jegyző. Az ülésen 3 kereskedői, 8 ipari üzletre és egy fióküzletre adtak engedelmet, 11 iparjogot pedig töröltek. Néhány peres ügy elintézése után az ülés véget ért.

Az elemi iskola államsegélye. A kultusz-miniszter tudvalevőleg a volt községi elemi iskola államsegélyét leszállította. A város kérvényt intézett a miniszterhez, hogy az 1900/901. és 1901/902. tanévre szóló 13.328 kor. államsegélyt pótlólag adja meg a városnak. Dr. Paeséri Károly kir. tanfelügyelő most értesítette a várost, hogy a kért államsegélyt a miniszter nem adhatja meg.

A kiállítók ünneplése. A nagybecskereki munkásképző- és társas egyesület augusztus hó 24-én, az iparkiallítás bezárásának napján az Ellmer-vendéglő helyiségeiben, az iparkiallításán résztvevő iparosok tiszteletére kedélyes estélyt rendez. Kezdeté este 9 órakor. Belépő díj nincs.

Az Amerikában szerencsétlenül járt magyarok kártérítése. A belügyminiszter a következő rendeletet intézte Torontálvármegye törvényhatóságához: „A közös belügyminiszter ur értesítése szerint gyakran fordul elő, hogy magyar alattvalók, kik az E. A. Egyesület Államokban valamely munkálatnál vagy a vasuton való utazásánál szerencsétlenül járnak, a községi (kör) jegyzők vagy a lelkesek által magyar vagy az illetőnek anyanyelvén szerkesztett kérvénnyel közvetlenül fordulnak volt munkaadójukhoz, illetve a közlekedési vállalathoz vagy az amerikai hatóságokhoz segély vagy kártérítés iránt. Ezen beadványok csak a legkritikább esetben kerülnek lefordítás végett az osztrák-magyar konzulátus elé, mi már maga is sürgős időszerűséggel jár, de a legtöbb esetben megbízhatatlan ügynökök

vagy jegyzők kezébe jutnak vagy egyszerűen félre dobatnak és így az osztrák-magyar konzulátusok nem jöhetnek azon helyzetbe, hogy illető honfitársaink érdekeinek megvédésénél közbejárhassanak. Felhívom ennéltova a törvényhatóságot, hogy alkalmas módon intézkedjék, miszerint a községi (kör) jegyzők, valamint falusi lelkesek figyelmeztessenek, hogyha valamely községi lakos ily ügyben hozzájuk fordulna, az általuk szerkesztendő kérvényt mindig az illetékes, kétség esetén, a newyorki osztrák-magyar konzulátushoz intézzék.” Dr. Dellimanics Lajos alispán a rendelet értelmében a szükséges intézkedéseket már megtette.

A cséplési engedélyek. A kereskedelemügyi miniszter hivatali elődjének múlt évi november hó 26-án 77.024. szám alatt kiadott rendelete kiegészítésként, mihez tartás végett értesíti a hatóságokat, miszerint a megfelelő iparigazolvánnyal bíró cséplési vállalkozók, az 1884: XVII. t.-c. 50. § értelmében jogosítva vannak a megrendelt cséplési munkát lakhelyükön kívül az ország bármely helyén végezni, anélkül, hogy az idegen iparhatóságok területén külön iparigazolvány váltására kötelesek lennének. Ugyancsak jogosítva vannak fennevezettek arra is, hogy cséplési munkálatok teljesítésére szóló megrendeléseket az idézett törvény 50. §-ának módosítása tárgyában kiadott 1900. XXV. t.-c. korláti között elfogadjanak. Fölhívja ennéltova a miniszter a hatóságokat, hogy erről a hatósága alá tartozó összes alsófoku iparhatóságokat tudomás és alkalmazkodás végett haladéktalanul értesítse.

Értesítés. A nagybecskereki tisztviselőegylet figyelmezteti ezton tagjait, kik középiskolába járó gyermekeik számára a központhoz tansegélyért folyamodni ohajtanak, hogy ebbeli kérvényeiket (kérvényminta díjmentesen az egyesületnél kapható) keresztlevéllel, utolsó iskolai bizonyítvánnyal, tagsági jeggyel és iskolalátogatási igazolvánnyal felszerelve legkésőbb f. évi szeptember hó 7-ig az elnökségnél nyújtsák be.

Festőtanfolyam Nagybecskereken. Paul László arcképfestő a napokban Nagybecskerekre jött, hogy itt festőtanfolyamot rendezzen. Paul László a tanfolyamot husz hétre tervezi s olyan a munkaprogramja, hogy ez alatt az idő alatt a növendékek a festőművészet alapvonalait gyakorlatilag és elméletileg elsajátíthatják. A tanfolyam felmottók számára 5 korona, gyermekek számára 2 kor. 50 fillér. A felszereléseket a festéshez a tanár maga szerzi be a növendékeknek, amiért is ezek 10 korona beírás díjat fizetnek. Ha elegendő számú jelentkező lesz, a növendékek a műipari festésben is oktatást nyernek. Jelentkezni lehet a tanfolyamra Paul Lászlónál Magyar-utca 7. sz. a., a Binder-féle háznál.

Szökevény lányok. Két fiatal lányt vittek tegnap a rendőrségre, akik Perlaszról mostohaapjuk Harter János szigorú bánásmódja miatt elszöktek. Az egyik Faber Katalin, 16 éves, a másik Hébert Margit 13 éves lány. A rendőrség az elkeseredett lányokat visszaszállította Perlaszra.

Küzdelem az öngyilkossal. Temesvárról jelentik: Leth Lipót városi képviselő tegnap öngyilkos kísérletet követett el. Lethnek még az év elején nagy zsír- és hentesárú-üzlete volt, de tönkrement a minap csődbe került. Elkeseredésében halálra szánta magát. Mikor a revolvert halántékának szögezte, berohant a szobába felesége, aki rémülten rohant oda s ki akarta kezéből csavarni a fegyvert. Egy ideig küzdöttek s Leth e közben mellébe lőtt. Sebe súlyos, de az orvosok remélik, hogy a szerencsétlen ember felgyógyul.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Ilin Vladimir, gk. napszamos és Lázy Lyuba gk. — Messinger Mózes, izr. kárpitos és Krausz Eleonora izr. — Tavaszai Károly, rk. napszamos és Kismarton Teréz rk. — Setét József, rk. földmives és Kovács Rozália rk. — nemes Lukinich Miklós, rk. cipész és Göttl Anna Mária rk. — Bauer Pál, rk. földbirtokos és Popovits Péczy Mária gk.

Születések: Szlawikowszki Szaniszló, rk. cs. és kir. százados, leánya. — Gerold Jakab, rk. szállodai portás, fia. — Momirski Sebő, gk. földmives, fia. — Gyukity Döme, gk. földmives, leánya. — Paulusz Ferenc, rk. házmester, fia. — Konzulov Milivoj, gk. napszamos, leánya. — Konrad Péter, rk. cipész, leánya. — Turinszki György, gk. földmives, fia. — Monják Mária, rk. leánya. — Nikolits Miklós, gk. napszamos, leánya. — Reinitz József, izr. ügynök, fia. — Molnár József, rk. hajós, leánya. — Kellner Nándor, rk. vizsgáló lakatos, fia. — Lévai István, rk. földmives, leánya. — Biacsi Ferenc, rk. földmives, leánya. — Ruza Sándor, rk. földmives, leánya. — Dimitrievits Iván, gk. földmives, fia.

Halálozások: Váczai Pál, rk. 5 hónapos, göresök. — Beer Sándorné, szül. Brokert Mária, rk. 72 éves, idült veselob. — Weisz Sebestyén, rk. 64 éves, mézszáros, lővés a fejbe (öngyilkos).

— Csillag László, izr. 29 napos, göresök. — Supiczin Vojin, gk. 4 éves, agykérlób. — Fritsch Norbertné, szül. Scherer Gizella, rk. 42 éves, gyomorbérlhurut. — Jóó Lajos, rk. 4 éves, bérlhurut. — Petrovics Zsuzsanna, ág. hitv. ev. 6 napos, etelgyenge. — Karasz György, ág. hitv. ev. 6 hónapos, bérlhurut. — Özv. Gardinovaeski Jánosné, szül. Ruzsity Perszida, gk. 75 éves, billentyűk elégtelensége. — Postin Dusan, gk. 1 hónapos, göresök. — Schubert Györgyné, szül. Paul Katalin, rk. 33 éves, veselob. — Popov Illésné, szül. Veliszavlyev Marianna, gk. 18 éves, gümőkör. — Perger Nándor, nyug. vár. számtiszt, rk. 39 éves, szövetközi májlob. — Radits Pál, gk. földmives, 69 éves, tüdővész. — Gájin Vojin, gk. 3 hónapos, bérlhurut. — Kápris Katalin, gk. 16 éves, tüdővész. — Nedelyov Györgyné, szül. Csokán Anna, rk. 76 éves, gutautés. — Giljum Mátyás, rk. Kovács, 42 éves, szervi szivbaj.

A Balassa-féle valódi ugorkatej a leghatásosabb angol szépitőszert, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt kisimítja, finomítja az arcot és teljesen eltávolítja szepőt, foltokat, pattanást stb. arctisztítást. Egyik hölgy a másikat ajánlja és ma már ismeretes, hogy jobb hatása a különféle arckenőcsőknél. Üvegje 2 kor. Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzá való valódi angol ugorkatej 1 kor. 20 fillér. Kapható minden gyógyszertárban. (568c-52)

Szép. üde, tiszta arc a legkönnyebben és legbiztosabban a Földes-féle Margit-Crem használata által érhető el. A közkedvelt és világhírű Földes-féle törvényesen védett arckenőcső semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz: szepőt, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat, redőket kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Szappan 70 fillér (három-féle színben) 120 kor. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszertárban. (438/IV-22)

Nyilttér.*

A bőrápolás.

A hosszú téli idő után sürgősen szükséges a testet alapos tisztításnak és fertőtlenítésnek alávetni. A víz nem elég erre, kell hogy erős dezinficáló szappant használjunk és célra. A legjobb ehhez, de másféle fürdéshez és mosakodáshoz is: **Berger kátrányszappana, Berger glicerin-kátrányszappana és Berger karbolszappana.** Minden gyógyszertárban kapható. Valódi csak ezzel a védőjeggyel.

(438/IV-22)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Az orsz. közp. hitelszövetkezet gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 23.

Az országos központi hitelszövetkezet nagybecskereki fiókja ma délelőtt Poroszkay Béla megyei főügyész elnöklésével a városháza nagytermében gyűlést tartott, melynek egyik nagyfontosságú tárgya egy Nagybecskereken létesítendő baromfit és baromfi terméket értékesítő szövetkezet szervezése volt. A gyűlésen nagy számmal jelentek meg az érdeklődő gazdák, eljött az orsz. központ képviselőjében Onódy Zsigmond az ellenőrző osztály főnöke, továbbá képviseltették magukat a következő megyebeli szövetkezeti fiokok: Torontáltorda, Melence, Istvánföld Törökkanizsa, Erzsébetlak, Módos, Ittvárnok, Szárcsa, Fény, Perlasz, Zichfalva, Bánlak, Révaujfalva, Szent-János, Nagy-Gáj, Ó-Telek, Kükékháza, Csóka, Rudna, Szőregh, Jarkovác, Torontál-Sziget, Oroszlámos, Almás, Zsigmondfalva, Dolács, Lajosfalva, Tor-Ozora, Tolvádia, Ó-Szent-Iván, Torontálvásárhely, Gyála, Gyér, Billéd, Zichfalva, Bogáros, Ujhely, Torák, Écska, Csene, Istvánvölgy, Tóba, Mollyfalva, Csősztelek, Klekk, Kumán, Bótos, Szécsány, Rábé, Majdán, Oroszlámos, Glogon, Tamásfalva.

A gyűlésről tudósítónk a következőket jelenti:

Poroszkay Béla elnök, miután megnyitja a gyűlést, mindenekelőtt üdvözlő az orsz. közp. hitelszövetkezet kiküldöttjét, aztán pedig a nagy számmal megjelent tagokat, akiknek érdeklődése tanúsítja, hogy a baromfit és a baromfi terméket értékesítő szövetkezet szükségét képez. Tartalmas beszédben fejtegette tovább az elnök a baromfitenyésztés fontosságát, jövedelmező voltát és hogy miképpen lehet a jövedelmet a baromfiállomány javításával és az értékesítés szervezésével fokozni. Részletesen kifejtette aztán, hogy a célt legjobban

szövetkezeti uton lehet elérni s ilyen szövetkezet szervezését célozza a mai gyűlés.

Reitter Oszkár annak a véleményének ad kifejezést, hogy a baromfi értékesítő szövetkezetet tejszövetkezettel kell kombinálni, mert a baromfi hizlalásával nagy szerepet játszanak a tejfel kevert eledelnek. Szükségesnek tartja továbbá, hogy a hitelszövetkezet itteni fiókja nagyobb mennyiségű fajbaromfit kérjen a földművelési minisztertől úgy a baromfi állomány, mint a tojások javítására.

Miután Poroszkay elnök a német gazdák kedvéért németül ismertette az ügyet, Körösy János kübekházi szövetkezeti könyvelő szólalt fel és csatlakozott Reitter Oszkár felszólalásához.

Kögl Béla écskai plébános azt tartana szükségesnek, hogy előbb a szövetkezeti fiókok elé vigyék az ügyet. Elvből mondja ki a mai gyűlés a szövetkezet szükséges és hasznos voltát, a kivített azonban a szövetkezeti fiókok elhatározásának eredményétől teszi függővé.

Poroszkay Béla elnök, valamint a gyűlés ehhez hozzájárul, mire Körösy János szervezőbizottság kiküldését javasolja, amint Onódy közp. szövetkezeti kiküldött felszólalása után a gyűlés elfogadott.

A gyűlés a bizottságba megválasztja Poroszkay Béla megyei főgyűzest, Reitter Oszkárt, Körösy Jánost, dr. Berger Mórt, Hönig Péter csősztekei plébánost és Barth Károlyt.

Ezután tárgyalta a gyűlés a gabonarakárak ügyét s kimondta, hogy mozgalmat indítanak gabonaértékesítő szövetkezetek létesítésére.

Végül Kögl Béla écskai plébános meleg szavakban méltatta Poroszkay Bélának a szövetkezeti ügy körül szerzett érdemeit, s azt a munkásságát, melyet különösen a vármegyében kifejtett. Indítványozza, hogy Poroszkay Bélának a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon, amit a közgyűlés lelkes eljenzéssel egyhangúlag elfogadott.

A gyűlés után a kaszinó vendéglőjében lakoma volt.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. é. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A magyar és osztrák miniszterek a szakeladókkal együtt folytatták ma délelőtt a tanácskozásokat az autonóm vámtarifa ügyében. A magyar és az osztrák pénzügyminiszter ezen a tanácskozáson nem volt jelen. Ők külön értekeztek az egyenes adóreformok dolgában, a melyekben a szakeladók nem tudtak megegyezésre jutni.

Hercegprimás és apácáfőnöknő.

Budapest, augusztus 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tavaly Budán egyházi okokból az esztergomi érsekség hirtelen bezáratta a ferencendi apácák betegápoló intézetét s az ottevő apácáknak rögtön távozni kellett Märisch-Osztrauba, ahonnan jöttek. Brunner Mária főnöknő erre bepörölte Vaszary Kolos hercegprimást, amiért az apácáktól összegyűjtött 24 ezer koronát ruhanemükkel együtt elkoboztatta. Ma lett volna a nem mindennapi ügyben a perfvétel, de időközben a hercegprimás és az apácáfőnöknő

között egyezség jött létre s így a pört beszüntették és a tárgyalás elmaradt.

A Mont Peleé kitérőse.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Newyorkból táviratozzák, hogy az odaérkezett Dahomay gőzös jelentése szerint a Mont Peleé ismét kitért s olyan erővel működik, hogy a csütörtökön arra hajófázó Dahomay gőzös kénytelen volt utirányát megváltoztatni.

Bur foglyok szabadulása.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fokvárosból jelentik, hogy Szent Ilona szigetéről ujabban ezer bur foglyot bocsátottak szabadon s Délafrikába szállították őket.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1902. augusztus 23.

A készárúvétel hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	0.—	0.—	7.25	7.45
Pestvidéki új	76	0.—	0.—	7.15	7.40
Bánsági új	76	6.90	7.—	7.15	7.25
Bácskai új	76	6.95	7.05	80	0.—
K o s z					
uj elsőrendű		70—75		6.10	6.25
uj másodrendű		—		5.50	6.—
Árpa		60—62		5.25	5.40
uj takarmány		62—64		5.15	5.25
uj égetni való		64—66		0.—	0.—
Zab		39—41		5.75	5.85
Tengeri ó		bánsági		0.—	0.—
		másnemű		0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén a lanya keresletre az árak mind csökkentek. A déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.62—6.63
„ áprilisra	6.94—6.95
Rozs októberre	5.85—5.86
„ áprilisra	6.07—6.08
Tengeri augusztusra	5.13—5.15
„ májusra (1903.)	5.15—5.16
Zab (októberre)	5.37—5.38
Zab (áprilisra)	5.63—5.64
Repce	10.25—10.35

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1901. évi május hó 1-étől.

Oda				Szeged—Karlova—Nagy-Becskerek.				Vissza			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	8.				Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4412	4404	4414	4406					4413	4405	4403	4411
I—III.	I—III.	I—III.	I—III.					I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
650	1010	815	290	—	ind. Budapest ny. p. u.	—	—	125	—	740	715
145	1201	604	—	—	ind. Szeged	—	—	834	—	359	1232
155	1211	616	—	—	érk. Szőregh	—	—	819	—	347	1220
155	1212	618	—	—	ind. Szőregh	—	—	820	—	346	1219
203	1220	—	—	—	↑	—	—	810	—	337	1211
217	1232	645	—	—	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	—	—	754	—	324	1157
224	1239	700	—	—	*Gyála	—	—	745	—	315	1149
248	105	735	—	—	Szerb-Keresztur	—	—	720	—	257	1130
302	119	755	—	—	Törökkanizsa	—	—	649	—	235	1110
312	128	821	—	—	Szanád	—	—	635	—	224	1059
325	141	840	—	—	Csoka	—	—	604	—	210	1044
339	155	904	—	—	Tisza-Szt.-Miklós	—	—	545	—	155	1029
353	209	904	—	—	Pádé	—	—	522	—	138	1013
405	221	920	—	—	*Esztermajor	—	—	508	—	127	601
415	231	945	—	—	Bocsár	—	—	455	—	115	649
624	—	1016	—	—	érk. Karlova	—	—	—	—	—	—
350	155	—	715	—	ind. Nagy-Kikinda	—	—	350	—	—	738
—	—	—	—	—	ind. Nagy-Kikinda	—	—	—	841	149	1081
444	246	—	802	—	ind. Karlova	—	—	—	754	100	928
459	258	—	812	—	Beodra	—	—	—	745	1251	918
510	306	—	822	—	*Vinczeér	—	—	—	735	1241	906
558	327	—	835	—	Török-Becse-Araos	—	—	—	715	1221	843
626	345	—	903	—	Kumán	—	—	—	657	1203	754
647	404	—	922	—	Melencze	—	—	—	643	1149	736
705	420	—	938	—	Elemér	—	—	—	622	1128	708
722	435	—	953	—	érk. Nagy-Becskerek	—	—	—	607	1112	646
1218	920	—	—	—	érk. Pancsova	—	—	—	—	—	508
—	620	—	—	—	érk. Szécsány	—	—	—	—	—	805
Oda				Nagy-Kikinda—Karlova.				Vissza			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	9.				Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4512	4502	4504	4506					4501	4503	4505	4511
I—III.	I—III.	I—III.	I—III.					I—III.	I—III.	I—III.	I—III.

2277. sz. 19. 2.

695-3.3

Árlejtési hirdetmény.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának f. évi július hó 11-én 1342. kgy. 31634/1902. számú határozata alapján közhírré tételik, hogy az iskolai átalakítás és tatarozása tárgyában az árlejtés a község házában f. évi augusztus hó 25-én d. e. 9 órakor fog tartatni.

Kikiáltási ár 5713 kor 14 fillér. Árverelő kötelesek óv-dékul 10%-ot az árlejtés megkezdése előtt letenni.

A költségvetés és a tervek a hivatalos óra alatt az érdekeltek által megtekinthetők.

Végszentmihály, 1902. aug. 18-án

Zsenár Mihály, Muntean Josif,
jegyző. bíró.

29662/IV. szám.

Magyar kir. államvasutak
Bp.-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak bpest.-jobbparti üzletvezetősége a Bánhidán létesítendő vízvezeték munkálataira ezennel nyilvános versenyt hirdet.

A létesítendő vízvezeték a következőkből álland:

a) circa 1000 fm. hosszú vízvezeték 150 m/m belső átmérőjű csövekből.

b) 5 drb. oldenburgi szakirányú vízdaru.

c) 1 drb. tüzesap a fűtőházban.

d) 5 drb. a vezetékbe beiktatandó elzáró tolattyú.

Az ajánlat alapjául szolgáló tervezet, ajánlati feltételek és költségvetési minták vontatási osztályunkban (Budapest, külső Kerepesi-ut 15. sz. II. emelet) szerezhetők meg.

Az ajánlatok egy koronás, mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal ellátva: „Ajánlat . . . 1902. számhoz a bánhidai vízvezeték létesítése tárgyában” f. évi szeptember hó 3-ig titkárságunkhoz (külső Kerepesi-ut 5. sz. I. em.) adandók be.

Az ajánlatok benyújtását megelőző nap vagyis f. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig 800, azaz nyolcszáz korona készpénzben avagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál (Budapest VIII. Kerepesi-ut 5. sz. földszint) letétbe helyezendők.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó árfolyam szerint számíthatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek.

Készpénz után kamat nem fizetetik, az értékpapírok esedékes szelvényei kívánatra kiadatnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem melléklendő.

A posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

Budapest, 1902. augusztus 16-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

23.670/III. sz. 1902.

Magyar kir. államvasutak
Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak kezelése alatt álló fumei punto francoban levő két élelmezési bódé bérletére nézve ezennel zárt ajánlati pályázatot hirdetünk.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számítandó 3 éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A hideg és meleg ételek és italok elárúsítására rendelkezésre áll a bérletnek két, egy-egy szobából és egy-egy fedett verandából álló helyiség.

Miután a punto francoban levő vendéglői helyiségek a vámszabályzat értelmében vámterületen levőknek tekintendők, tartozik bérbevevő esetleg terhére megállapított jövedéki kihágás biztosítása céljából a szerződés megkötésekor 1000 korona, azaz egyezer korona biztosítékot a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letenni.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a fumei punto francoban levő élelmezési bódék bérbevétele 23.670/902. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez (Ferenc József-tér 19. sz.) posta útján térti-vevény mellett nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 400, azaz négyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékükben fognak számíthatni.

Szobán levő élelmezési bódék bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forg. és

keresk. osztályában a fumei forg. főnökségnél és Fiume állomás főnökénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Bánatpénz nélkül vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A m. kir. államvasutak fentartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott bérre szabadon választ-hassanak.

Megjegyeztetik még, hogy bérlet az összes helyiségeket saját költségén tartozik fűteni és világítani.

Zágráb, 1902. július hóban.

(3.2)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

124.813/A III.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben összegyűlő és feleslegként rendelkezésre álló mintegy 14.000 drb. üres kőolajos hordót eladni óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fentkötött mennyiségre nézve a m. kir. államvasutak semminemű kötelezettséget nem vállalnak; ez tehát a tényleges vissznyereményhez képest 25%-al nagyobb vagy kisebb is lehet; ennél fogva köteles leendő a vevő az 1903. évben tényleg összegyűlő és eladásra kerülő egész mennyiséget az általa felajánlott egységár mellett átvenni.

Az összegyűlő hordók esetéről esetre, az 1903. évi december hó végéig összegyűlők pedig a reá következő hónap 25-ig fognak a gyűjtő szerterak által az illető vevő rendelkezésére bocsátatni és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólítás vételétől számított nyolc napon belül átvenni és a szerterakból eltávolítani.

Határozottan kikötöttük: hogy a hordók azon szerterakban veendőek át, a melyekben azok összegyűlnek; tovább szállításukról a vevő saját költségén tartozik gondoskodni; ennél fogva tehát olyan ajánlatok, a melyek az egyes szerterakban összegyűlő hordóknak más szerterakban való átadását vagy más állomásra való bérmentes szállítását kötik ki, figyelembe nem vehetők.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy ide vonatkozó lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat üres kőolajos hordók megvételére 124.813/902. számhoz” 1902. évi szeptember hó 10-ének déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. em. 43/a.) benyújtsák szíveskedjenek.

Pótajánlatok semmi körülmények között nem bocsáthatók tárgyalás alá.

Budapest, 1902. év augusztus hóban.

(3.3)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A
Magyar-utcában
307. házszám alatt fekvő
ház
azonnal eladó.
Bővebbet özv. Stagelschmidt
Józsefnénál,
Német-utca 194. sz.

500 hold kitűnő szántótőld

a szerb-aradáci réten
parcellánként

1 évre bérbeadandó.

Bérbe vehető vasárnaponként délelőtt a helyszínén, Reitaszka pusztán.

Tudakozódni lehet ifj. Bobor Gyula
urnái Elleméren.

696-3.2

Alapítotott 1900-ban.

Szülők és gyámok
figyelmébe! * * *

A **SEITZ**-féle első * * *
délmagyarországi engedélyezett * *

tanuló-internátus
és nevelő-intézet,

mely Temesvár-Józsefváros legszebb
és legjobb levegőjű pontján a
Skudler-park közelében,
jobb Bégasor 3. szám

alatt fekszik, immár harmadik évfolyamába lép.
Kimerítő áttekintést és felvilágosítást kívánatra küld
mely tisztelettel

Seitz Antal.

584-30.26

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatremétebb csodatorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalon kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez ebből elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalon kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges. A hatalmas eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alatt jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azok t akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárhol Magyarországon, mire titoktartás mellett postafeladatul egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma a csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendőek.

(596-x.62)

Keil-lakk

legkitűnőbb mázó-lakk-szer puha padló számára.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

Arany-fénymáz

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ro'sa Ignác cégnél Nagybecskerek.

675-82

Dr. SCHLESINGER BIKSA VIZGYÓGYINTÉZET ÉS SANATORIUM

POZSONY, (Cottage).
Gyönyörű hegyi fekvésben, pormentes és széltilt védett: 200 kilométernél több, jól épült, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Egész éven át nyitva. Prospektust és felvilágosítást küld. AZ IGAZGATÓSÁG.

MARGIT KRÉM
Általánosan tudott dolog, hogy a szépség előérére és formátartására a legkínzóbb és legbiztosabb a FOLDES-féle.
Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 120 kor.
Készítő: FOLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.
Kapható minden gyógyszerertárban.

O.S.A.N.
a legkedveltebb és legbiztosabb hajfestő szer
A szájak és fogaknak legeslegjobb az
RÓZSATEJ a legjobb és legbiztosabb szepítő-szer.
Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl Ludwigstr. 6

PLATSCHEK VILMOS
elismert legsolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV. Központi Városház.

Parisi kiállítás: arany érem!
FERNOLENDT
Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon. a cipőnek gyorsan sötét-fekete fényt ad és a bőrt is tartóssá teszi.
Alapítvány 1832. - Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható

SCHWANHÄUSSER irodai cikkek
RENDET TARTANAK - IDŐT TAKARITANAK
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I., Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
(ORTHOPÄDIAI MŰNTEZET)
Budapest, VII., Kerepesi ut. 32. (a Rókus-kórhézzal szemben).
Sérvelők, műtájak, műszerek, fészkék, stb. Orvos-szépséki műszerek, kútzerek, betegápolási cikkek.
Cumi és hálókólyag kölcsönözéségek.
Árjegyzék zsebtáskában ingyen.

PFAU FÉLE COGNAC A LEGJOBB

Vérgyógyítás - Hemopatia
Feltájtója és egyedüli képviselője:
Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos
Budapest, V., Váci körút 13.
Ismeretű füzet 1 kor. bérmentve
Mi helybeliek Budapesten a
NEW-YORK kávéház-
ban (Szécsény-körút 9-11.)
találkozunk.
Estéknél honvédeknek

28 ÉV ÓTA!
AZ ELISMERT LEGJOBB
MAGYAR BESZERZÉSI
FORRÁSA
MAUTHNER ÖDÖN
BUDAPEST
CS. ÉSKIR. UDVARI-MAGKERESKEDÉSE
ANDRÁSSY-UT 23. SZ.
ÉS ROTTENBILIER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL PARIS SZÁLLODA
Szálloda: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 25.
100 szoba 1 főtől legjobb felszereléssel együtt.
Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban Vilmos vasúti megálló-hely az összes pályaudvarok felé.
HIRDETÉSEKET * REKLAMOKAT
szakszerűen, pontosan és legbiztosabban
közölhet az összes lapokban az
ÁLTALANOS TUDÓSÍTÓ
hirdetési osztálya
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos LEOPÓLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-féle
MAGYAR TURISTA-TAPASZ
tyukszem, borkereg és borkeményedés ellen
legjobb és legbiztosabb szer. - Egy tükercs ára 80 fillér.
1 kor. beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő:
VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Andrásy-ut 84.
Kapható gyógyszerertárakban és drogueriákban.

The Gresham
Életrövidítő társaság
Magyarországban működik 1865 óta
Igazgatóság aársulgi sajtó palotájában
Budapest, Czerny József utca 33.

GSÁSZÁRTÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Egyrangú kénis hévízű
gyógyfürdő, pártán gőzfürdővel,
legmodernebb iszap-ágyakkal,
pompás ásványvíz-uzodákkal és
kádforrásokkal. - 200 kényelmes
lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen és
bérmentve.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VILKSEBET-KÖRÚT 17.
FELVILÁGOSÍTÁS DITJALAN
Dr. Kovács
KÉZPASZTA
csak a felfoldatott védőgyógyul valódi,
3 nap alatt minden kezelt gyöngyűző
és fennere varázsol.
Tégely 120 k. Hozzávaló szappan 1 kor.
Fő- és székhelyi raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyogy- és illatszertára,
Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám.
Még többféle TOILETTE TITKOK kívánatra ingyen és bérmentve

JENCS-féle
MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID
lovak és szarvasmarháknek
Az állatok izomerejét fokozza, kitartóvá,
erősé teszi, meggyógyítja a lábak merev
bőrösét, az intesztinális és a n. pócsó-
sodást. Ára 2 korona. Postán 2.60 kor.
beküldése után bérmentve küldi!
JENCS VILMOS gyógyszerertára
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hirdett gyógyszerek megrendelhetők ZOLTAN BELA gyógyszerertárában, Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

A legjobb órákat
legbiztosabb és legdivatosabb ékszereket
RÉSZLETFIZETÉSRE
szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország a nemzeti
első és legnegyobb üzlete
BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZÉKESDÉN
Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

„Le Délice”
legjobb Vergé cigarettepapír,
legkedveltebb Vergé szívarkahüvely.
Egyszer meggyújtva,
a cigaretta a nélkül, hogy kialudna,
egész végig ég.
Mindenütt kapható.

Műtőtelességi gyártmányok
Szivattyúk és Mérlegek
mindenféle minden czétra
I., Walfischg. 14. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AKACIA AKACIA-puder 1 kor., AKACIA-ábrakréme 2 kor. Készíttető és részletező üzletek. Kapható a gyógyszerertárakban.
SZAPPAN Szappanok a legdivatosabbak és legbiztosabbak. Ára 1 korona.
KÖZPONTI VÁROSHÁZ Készíttető és részletező üzletek. Kapható a gyógyszerertárakban.

SANTAL EGGER Legbiztosabb orvosok által ajánlott szer a felfelé tartó fertőzések ellen. Főhivatalja Győr és Bács határában esz. helyen és részletező üzletek. Kapható az ország minden gyógyszerertárában. Ára 3 korona.
NADOR-GYÖR SZERTÁR Budapest, VI., Váci-körút 27.

HIRDETÉSEK gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket menél többet hirdessék.
A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!
Hirdetések felvetetnek a „TORONTAI” kiadóhivatalában.

Használjunk
Rósa Terka-féle
 meglepő hatású
HAJKENŐCSŐT

A gyenge hajbért rövid idő használata után annyira edzi, hogy a hajhullás teljesen megszűnik. • Elősegíti a hajnövést. • A haj kellemes puha és bársónysimát nyer. • Használata által már számtalanok felünné a hajukat nyerték. • A hajkopát sikeresen eltávolítja. A haj színét nem változtatja.

Ugy használandó, mint minden más hajkezes. Minden sérelmes anyagtól mentes. • Lehetőleg hűvös helyen tartandó.

Védjegy bejegyezte.

Kapható: Budapesten Török József gyógyszerész úrnál és a legtöbb drognista üzletben, gyógyszerárakban és kereskedésben

Temesvár: Schwarz N. Illatszertár. Szolnoki: Sauer János. Fehér Alotzia. — Zombor: Weszelszky S. Újvidék: Wack P. — Mitrovitz: Nenadovits N. Ruma: Džicko Danilo. — Brdo: a-S. Schier V. — Jarkovác: Lednitsky gyógyszerész. — N. Palánka: Steinitz Zsigm. Szent-Miklós: Müller J. — Bács-Almás: Scherg Gyula. Lugos: Menzigi J. — Pécs: Gellés és Graf. Kármánbánya: „Severinania”. — Orsova: Scheinberger M. — Sztarcsova: Čížek R. — Poprad: Kndesch Lajos. — Szarajevó: Dobaczky I. gyógyszerész. — Mostár (Hercegovina): Adam Miksa. — Szioek: Iván K. Lonsár. — Veszec: Lendle Rozsó, J. Grösz. — Pakracz (Slavonia): J. Petrovits. — Nagybecskerek: Sohn Károly. Rósa I. uraknál és Rósa Terka tulajdonosnőnél.

Kis tégely ára 60 kr. Nagy tégely 1 frt.
 A pénz előleges beklüdeése esetén portómentes szállítás.
 Hajkenőcsőre aralmatlanok találhatók.
 Dr. Neumann Zs., bites vegyész.

(91-52.30)

Pezsőő

ESCH & Tarsa
 POZSONY

(951-52.3)

Kiadó lakás.

Az Uri- és Kórház-utca sarkán egy külön álló ház teljesen ujonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, folyosó stb. elkülönített kerttel november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

648-x.8

Nagy jövedelemre

tehetnek szert tisztességes egyének, akik egy elsőrangú pénzintézet képviselőitől részlegesen részletfizetés melletti eladásra elvállalják. Ajánlatok „Részvénytársaság 1001” alatt

Haasenstein és Vogler
 hirdetési irodájába Budapest, Dorottya-utca 9. kéretnek.

666-3.3

Egyedül valódi angol
THIERRY-féle BALZSAM.

Egészségrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.
 Az üveg felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot és megszünteti a kikövést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg olyan idült bajokat is meggyógyít. 2. Kitérő hatása van torokgyulladásnál, rekedtségnél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörögést, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és huzkomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitérő szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájnepeségnél, minden fog- és szájbajnál, megszünteti a felhúgást s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kitérő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orvadásra, pattanások, fistulák, szemölcsökre, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh. kosz s kitérősekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zúgást, szakagatást, köszvényi, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apaca-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyármóbról való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Hercegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beklüdeése vagy az összeg utánvétele mellett.

Allein echter Balzsam
 aus der Schutzengell-Apotheke
 in Pragerada
 A. Thierry in Pragerada

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kitérés még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcső

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóéletben egy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcső használható gyermekágyas dagadt lábaknál, sőt csontszárák is: ütés, szúrás, vágás, zúzás- és lösebeknél; minden idegen anyag, mint üveg vagy faszilánk, honok, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől faradt tagjaira, nyakdagadatok, a vér betegségei, fülfolyás, gyermek-tortentet. Két tégely ára szállító-levéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatlan a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengell Apotheke des A. Thierry in Pragerada” bejegyezve legyen.

A gyógyhatásukban utóéletben eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már nekiküllyt gyűvevett pótszerként használják, amelyekért a pénz hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi oltó, megbízható és mindamellett teljesen aralmatlan világírú szer kell vásárolni, amelyekért minden családban minden előfordulható esetben közzelben kell tartani. Ahol pedig ezen szer a valódiság minden kellekével ellátva nem volna kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznek Limited „Schutzengell Apotheke” Pragerada bei Rohitsch-Sauerbrunn
 megrendelni. — Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárakban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárakban, Bécsben C. Brady gyógyszerárakban

(332-x.35)

Árlejtési hirdetmény.

Az óbessenyői róm. kath. templom tetőzetének lebontása s zszindelyvel való újjá fedése, a templom belsejének klinkerlapokkal való kikövezése és végül a templom külső falainak és részeinek kijavítására, ujonnan leendő bemeszelésére a szükséges állványokkal együtt az egyházközség folyó évi szeptember hó 1-én (elsején) d. e. 11 órakor tartandó nyilvános árlejtésre a vállalkozókat meghívja.

Ezen összes munkálatokra 9000 korona van előirányozva.

Egyéb feltételek a róm. kath. plébánián bárnikor megtudhatók.

Öbessenyőn, 1902. augusztus hó 17-én.

697-2.2

WEITERSCHAN J.

fűszer, anyag- és festék-kereskedése

ajánlja a csöplés idejére legjobb minőségű gépeltaját, mint: bogoréraj, orosz bakoréraj, tevet-zsír, kocskoréraj, gyanta, olajfestékeit, fénymáz, kátrány, fedőlemez, carbolineum, raffia, kékgalic, valamint mindennemű más fűszerárut legjobb minőségben és olcsó áron.

(87-40.31)

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis Bejegyzett az új Eisenstädter-féle

EGLASINE

padlófénymáz. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós!
 Mosható! Tükörfényű!
 Tartós! Szagtalan!

padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 m² méter területre.

Kapható mindenütt.

268-16.10

Gyermekeknél és felnőtteknél a hasmenést gyorsan és biztosan megszünteti a

Sztraka-féle tannin-csokoládé.

Egy drb 40 fillér.

Kapható minden gyógyszerárakban.

616-10.5

Szerkesztő
 Nagypályas
 hová a lap
 minden k
 Kialak
 Pleitz Fer.
 Nagybecskere
 hová a h
 sék és a
 natkozó fel
 Tel-
 Nagyb
 Elte
 a magy
 tithatatl
 is elköl
 országba
 vándor
 Ki
 kit akkor
 ember,
 szág hat
 most, m
 ényegős
 szereted
 tanád tá
 Ped
 angol b
 költő. X
 győzted a
 ellensége
 A nagyse
 fejüek n
 nyesülés
 és száz
 alkalmas
 kodóktól
 életkedve
 tizeden
 használa
 volt elő
 eredmén
 ismerés
 vette. N
 a te fe
 szerszá
 rettegett
 ben a p
 hogy
 hogy te
 csaljon
 tett az
 a fonák
 ember
 kemény
 séget, ó
 tőjének
 társadal
 ról, vig
 fonakság
 költő vo
 élet mi
 emberre
 Du
 nyilni
 kedves
 lyel an
 nem in
 An
 költőne
 külön
 hogy L
 Vörösn